

СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ З НАТО: СУЧАСНИЙ СТАН, ПЕРСПЕКТИВИ ТА ЗАГРОЗИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Пашкевич Сергій Сергійович,

студент 2 курсу факультету міжнародних економічних
відносин та туристичного бізнесу,
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
pashkevich.sergey2000@gmail.com

Шевяков Ілля Дмитрович,

студент 2 курсу факультету міжнародних економічних
відносин та туристичного бізнесу,
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
I.D.SHEVYAKOV@gmail.com

У теперішній час НАТО представляє найуспішнішу воєнно-політичну організацію світу, адже вона справді може забезпечити безпеку, доводячи це вдалою діяльністю і міцністю, яка з кожним роком все більше зростає. Хоч НАТО і була створена як подолання впливу СРСР, після його розпаду вона не перестала існувати, а почала розширювати функції своєї діяльності. Через деякий час, Альянс набував нових країн-членів, тим самим роблячись все міцнішою.

Питання інтеграції України до НАТО є стратегічно важливим в умовах глобалізації. Співробітництво нашої країни з цією організацією має наступні переваги:

- забезпечення суверенітету, територіальної цілісності та незалежності;
- протидія російському експансіонізму та збереження національної безпеки;
- підвищення рівня достатку громадян, економічного росту, стабільності демократичного політичного режиму [1, с. 240].

Через вище перелічені обставини для України наразі дуже важливим є

подолання труднощів, які не дозволяють нашій державі стати членом НАТО через низку проблем:

- по-перше, для того, щоб стати членом НАТО вступ України мають підтримати всі держави-учасниці, що може бути проблематично, адже Франція і Німеччина відмовилась підписувати договір про прийняття України в НАТО;
- во-друге, Україна не може стати членом НАТО поки не врегулює територіальні суперечки з Росією і не вирішить конфлікт на Донбасі;
- в-третьє, існує ряд протиріч у сфері підготовки військовослужбовців та розподілу зобов'язань між званнями [3].

Стримуючими факторами країн-членів НАТО щодо членству України у Північноатлантичному Альянсі виступають:

1. Невпевненість країн-членів в можливості ефективного функціонування демократичної системи в Україні.
2. Відсутність бажання європейських країн допомагати потенційно потужному конкуренту на ринку озброєнь.
3. Розбіжність у концепціях застосування збройних сил в Україні та країнах НАТО [2].

Хронологія взаємовідносин України з НАТО почалася у 1991 році, коли Україна, здобувши незалежність приєдналась до Ради північноатлантичного співробітництва. Україна першою серед держав СНД після підписання відповідного рамкового документу у 1994 році взяла участь у Програмі НАТО «Партнерство заради миру». У 1997 році була підписана «Хартія про особливе співробітництво України і НАТО» та створена Комісія «Україна-НАТО». У 2009 році була підписана декларація про доповнення до «Хартії про особливе співробітництво України і НАТО». За означений період було створено ряд фондів, з яких Україна за потреби може отримувати кошти на оборонні програми [3].

«Партнерство заради миру» (ПЗМ) – програма практичного двостороннього співробітництва між окремими країнами-партнерами та НАТО, завдяки якій ці країни можуть розвивати відносини з Альянсом, самостійно

визначаючи власні пріоритети для співробітництва. Суть програми ПЗМ полягає у партнерстві між окремою країною-партнером і НАТО, що формується на індивідуальній основі, згідно з індивідуальними потребами цієї країни, та реалізується спільно у такому форматі, який обирає уряд кожної з країн-учасниць. У рамках Програми ПЗМ співробітництво України з НАТО включає реалізацію наступних програм та проектів:

1. Ініціатива НАТО з розбудови цілісності та прозорості оборонних інституцій.
2. Програма з професійного розвитку цивільного персоналу сектору безпеки і оборони України.
3. Програма НАТО «Удосконалення військової освіти».
4. Трастовий фонд НАТО з утилізації в Україні легких озброєнь та стрілецької зброї і звичайних боєприпасів [2].

Відношення до вступу України в НАТО неоднозначно. Згідно соціологічних опитувань, що були проведені серед жителів України можна констатувати, що вступ до НАТО підтримують 54 % громадян, а в країнах НАТО вступ України до цієї організації підтримують 57 % мешканців. Більша кількість голосів за вступ до Альянсу свідчить про двосторонню підтримку цього рішення [4].

Проаналізувавши миротворчу діяльність Альянсу у окремих регіонах світу, можна стверджувати, що НАТО довела свою досить високу ефективність у якості організації, здатної примусити до активної миротворчості. Для забезпечення глобальної безпеки людства НАТО активно співпрацює з такими організаціями як ОБСЄ, ЄС, ООН, а також з неурядовими організаціями, зокрема з Червоним Хрестом, який супроводжує миротворчі місії, надаючи гуманітарну та продовольчу допомогу. Можна також зазначити, що у проведенні миротворчих місій НАТО є значно ефективнішою структурою ніж Рада Безпеки ООН, якій можливо не вистачає ресурсів для врегулювання ситуацій в проблемних регіонах світу [4].

Необхідно відмітити, що відношення Альянсу щодо агресивних дій в

світі є неоднозначним. Внаслідок російсько-українського конфлікту НАТО розширила підтримку, що надається Україні, у галузі розвитку потенціалу і розбудови спроможностей. Незважаючи на те, що Альянс відкрито визнає Росію агресором, безпосередньо втручатися у конфлікт на Сході України не може, оскільки наша країна не є членом НАТО і, відповідно, не входить до системи безпеки організації. Проводячи операції з врегулювання криз, Північноатлантичний союз демонструє свою готовність діяти в якості позитивного фактору змін і здатність виконувати завдання із забезпечення безпеки.

В умовах глобалізації Україна має великі перспективи щодо подальшого співробітництва з НАТО. Але необхідно відмітити, що враховуючі всі аргументи «за» та «проти» членства в Альянсі, необхідним є визначення пріоритетних напрямків державної політики щодо реалізації можливостей України у сфері євроатлантичної інтеграції за умов забезпечення економічної безпеки держави.

Список використаної літератури:

1. Північноатлантичний альянс: історія, функції, структура, відносини з Україною: навч. посіб. / за заг. ред. Д. Дзвінчука. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2012. 603 с.
2. Співробітництво Україна – НАТО у рамках програми «Партнерство заради миру та безпеки. URL: <https://nato.mfa.gov.ua/ua/ukraine-nato/Partnership> (дата звернення: 26.09.2019).
3. Хартія про особливе партнерство між Україною та Організацією Північно-Атлантичного договору. URL: http://www.mk.gov.ua/store/files/announce_1499681906.pdf (дата звернення: 27.09.2019).
4. Відносини з Україною. Організація північноатлантичного договору. 24.07.2019. URL: https://www.nato.int/cps/uk/natohq/topics_37750.htm (дата звернення: 28.09.2019).

Науковий керівник: Алексєєва Тетяна Іванівна, доцент кафедри туристичного бізнесу та країнознавства Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, канд. екон. наук, доцент.